

Soerabaja

Spoedig na de oprichting van de N.V. werd alles in het werk gesteld om Den Haag er toe te bewegen de aanleg van straatverlichting in Soerabaja en Semarang op de Indische begroting te plaatsen. De vele audiënties van directeur Pincoffs bij de minister van Koloniën mochten niet baten: de plannen voor de bouw van meer gasfabrieken op Java werden door de Nederlandsch-Indische Gas-Maatschappij op de lange baan geschoven omdat de overheid geen garantie gaf voor een vaste afname van gas¹²⁾

In 1875 begonnen de onderhandeling daarover opnieuw. Hoewel het gouvernement nog altijd niet van plan was de gevraagde straatverlichting voor beide steden te financieren, aanvaardden de directie en commissarissen van de N.V. Nederlandsch-Indische Gas-Maatschappij uiteindelijk toch alleen de concessie voor Soerabaja. Pincoffs verwachtte dat binnen enkele jaren daar met de aanleg voor straatverlichting zou mogen worden begonnen. Ook in Semarang had de Nederlandsch-Indische Gas-Maatschappij gelijktijdig een fabriek kunnen bouwen, maar omdat het onwaarschijnlijk was dat de gouverneur-generaal middelen ter beschikking zou stellen voor openbare verlichting in die plaats, werd dat een te groot risico geacht¹³⁾.

Het achterwege blijven van de overheidssteun was voor Lodewijk Pincoffs de reden om het contract met de gebroeders Enthoven open te breken. In de bewuste overeenkomst werd gesproken over publieke verlichting en aangezien het gouvernement noch in Soerabaja noch in Semarang dat wilde laten aanleggen, kwamen naar Pincoffs' oordeel de Enthovens niet meer voor de som van een kwart miljoen gulden per stad in aanmerking. De Haagse industriëlen gingen daarmee accoord op de voorwaarde dat de tien procent van de overwinst, waar zij volgens de statuten recht op hadden, niet alleen zou worden uitgekeerd tot 1880, maar zolang als de exploitatie van de gasfabrieken zou geschieden¹⁴⁾.

De Actions de Jouissance

In 1884 verzocht Karel Enthoven namens de familie om de overwinst voortaan met behulp van actions de jouissance te mogen ontvangen. Tot dan toe had hij jaarlijks in juli het bedrag in Rotterdam opgehaald en vervolgens met zijn broer en zus gedeeld. Gezien de leeftijd die zij hadden bereikt, gaven zij nu toch de voorkeur aan honderd winstbewijzen, omdat die gemakkelijk in handen van de erven konden overgaan. Het verzoek wekte de nodige